

Sygn. akt VII Pz 111/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Łukasik

Protokolant: bez udziału

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko syndykowi masy upadłości (...) S.A. z siedzibą w K. w upadłości likwidacyjnej

o zapłatę

na skutek zażalenia syndyka masy upadłości (...) S.A. z siedzibą w K.

w upadłości likwidacyjnej na pkt III postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie IV
Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 11 lipca 2016 r., sygn. akt IV Np 67/14/N

uchyla zaskarżone zażaleniem postanowienie.

Sygn. akt VII Pz 111/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 27 marca 2014 roku przeciwko (...) S.A. z siedzibą
w K. M. C. domagał się zasądzenia niewypłaconego wynagrodzenia z odsetkami oraz kosztów procesu.

Postanowieniem z 18 lipca 2014 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie zawiesił z urzędu
postępowanie w sprawie M. C. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w K. w związku z ogłoszoną w dniu 6 czerwca 2014 roku
upadłością likwidacyjną strony pozwanej, na podstawie art. 174 §1 pkt 4 kpc.

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, postanowieniem z 11 lipca 2016 roku, „w sprawie z powództwa
M. C. przeciwko syndykowi masy upadłości (...) S.A. z siedzibą w K. w upadłości likwidacyjnej” w podjął postępowanie
przeciwko syndykowi masy upadłości (...) S.A. z siedzibą w K. w upadłości likwidacyjnej o zapłatę (pkt I); umorzył
postępowanie (pkt II); oraz zasądził na rzecz powoda od syndyka masy upadłości 450 zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego (pkt III).

Sąd podjął i umorzył postępowanie w związku z informacją, że wierzytelność powoda z pozwu została zaspokojona w
postępowaniu upadłościowym w całości, w trybie przepisu z art.177 ust.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku prawo
upadłościowe oraz z uwagi na cofnięcie pozwu przez powoda, na podstawie art.355 §1 kpc

Zamieszczone w postanowieniu w pkt III orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnione zostało wnioskiem powoda
i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz zastosowaniem §12 ust.1 pkt 2 w zw. z §6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które obowiązywało w dacie wniesienia pozwu. Sąd Rejonowy

wyjaśnił, że omawianą należność zasądził od syndyka masy upadłości pozwanej spółki, wobec treści art. 144 ust.1 i 2 ustawy prawo upadłościowe, gdyż w procesie odnoszącym się do przedmiotu dotyczącego masy upadłości to syndyk uzyskuje status powoda albo pozwanego, natomiast traci go upadły.

Syndyk masy upadłości (...) S.A. z siedzibą w K. w upadłości likwidacyjnej zaskarżył zażaleniem orzeczenie z pkt III postanowienia Sądu pierwszej instancji z 11 lipca 2016 roku, czyli o zasądzeniu od niego na rzecz na powoda kosztów zastępstwa procesowego procesu. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie roszczenia o zwrot kosztów postępowania do sędziego komisarza działającego przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie.

Skarżący zamieścił w uzasadnieniu zażalenia wnioski o reasumpcję postanowienia w części dotyczącej podjęcia postępowania przeciwko syndykowi masy, przez jego uchylenie, twierdząc, że nie zachodziły podstawy do wszczęcia postępowania.

W zażaleniu zarzucone zostało Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie art. 145 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. poprzez nieprawidłową wykładnię polegającą na uznaniu, że wierzytelność z tytułu kosztów sądowych dochodzonych w postępowaniu wszczętym przed dniem ogłoszenia upadłości nie podlega zgłoszeniu do masy upadłości, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu prowadzi do wniosku, że każda wierzytelność powstała przed ogłoszeniem upadłości dłużnika

i dotycząca masy upadłości musi być w pierwszej kolejności dochodzona w trybie określonym ustawą - Prawo upadłościowe;

2. naruszenie art. 342 ust. 1 pkt 11 Pr.Up. poprzez błędne uznanie, że koszty postępowania sądowego wszczętego przed dniem ogłoszenia upadłości przeciwko upadłemu dłużnikowi obciążają syndyka i stanowią dług masy upadłości podczas, gdy nie jest to należność powstała z czynności syndyka i nie podlega zaspokojeniu w pierwszej kategorii;

3. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 180 §1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 145 ust. 1 Pr.Up. poprzez podjęcie postępowania wytoczonego przed dniem ogłoszenia upadłości przeciwko upadłemu z udziałem syndyka masy upadłości (...) S.A. w sytuacji, gdy postępowanie sądowe w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności;

4. naruszenie art. 200 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieprzekazanie sprawy w zakresie dotyczącym roszczenia o zwrot kosztów postępowania do sędziego- komisarza postępowania upadłościowego (...) S.A. w sytuacji, gdy koszty postępowania sądowego wytoczonego przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o roszczenie podlegające zaspokojeniu w trybie przepisów ustawy - Prawo upadłościowe stanowią wierzytelność podlegającą zgłoszeniu sędziemu-komisarzowi.

W ocenie skarżącego Sąd Rejonowy błędnie przyjął, że istnieje możliwość podjęcia zawieszzonego postępowania przeciwko syndykowi masy upadłości, ponieważ Syndyk nigdy nie złożył oświadczenia o wstąpieniu do ww. postępowania, a z uwagi na charakter dochodzonej wierzytelności i jej zaspokojenie w trybie przepisów ustawy - Prawo upadłościowe - takiego oświadczenia złożyć nie mógł.

Zdaniem wnoszącego zażalenie Sąd pierwszej instancji błędnie zastosował zasady z przepisu z art. 144 ust. 1 i 2 Pr.Up., i art. 145 Pr.Up. oraz art. 174 §1pkt 4 k.p.c. podejmując postępowanie z udziałem syndyka i obciążając go kosztami umorzonego procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie uzasadniało wyłącznie uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Nie jest kwestią na obecnym etapie postępowania, że postępowanie w niniejszej sprawie zostało wytoczone przed dniem ogłoszenia upadłości likwidacyjnej strony pozwanej - (...) S.A. oraz że będąca przedmiotem roszczeń z pozwu wierzytelność główna i wierzytelności uboczne powinny i mogły zostać zaspokajane wyłącznie z masy upadłości, czyli majątku należącego do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabytego przez upadłego w toku postępowania upadłościowego (z wyjątkami określonymi w art. 63-67a ustawy - Prawo upadłościowe). W tej sytuacji, zgodnie z art.174§1 pkt.4 kpc, ten proces cywilny podlegał zawieszeniu z mocy ustawy, z urzędu ze skutkiem od daty postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Zgodnie z art.180 §1 pkt 1 kpc, w związku z art. 145 ust. 1 ustawy - Prawo upadłościowe podjęcie postępowania w tej sprawie mogło i powinno nastąpić przeciwko syndykowi, ale tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność, objęta roszczeniem pozwu mimo wyczerpania trybu określonego ustawą (czyli mimo zgłoszenia jej na listę wierzytelności w postępowaniu upadłościowym) nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności. Brak regulacji ustawowych wprowadzających odstępstwo od zasady z art. 180 §1 pkt 5 kpc i art. 145 ust. 1 ustawy Prawo Upadłościowe, oznacza, że ma ona zastosowanie do postępowań, o których mowa w art.174§ 1 pkt 4 kpc, w sprawach, w których powód cofnął pozew przed wyznaczeniem rozprawy, ze skutkiem z art. 203 §2 kpc, a więc gdy zaistniały okoliczności wskazane w art.355 §1 kpc uzasadniające umorzenie postępowania z uwagi na zbędność lub niedopuszczalność orzekania.

Ponieważ w sprawie, której dotyczy to postępowanie zażaleniowe, Sąd pierwszej instancji w dniu podjęcia zawieszono postępowania z udziałem Syndyka masy upadłości pozwanej spółki w upadłości likwidacyjnej, umorzył postępowanie,

a postanowienia o umorzeniu postępowania żadna ze stron wskazanych

w sentencji postanowienia nie zaskarżyła w ustawą określonym terminie, bezprzedmiotowe i niedopuszczane jest jakiegokolwiek korygowanie w tym postępowaniu zażaleniowym zasadności postanowienia Sądu pierwszej instancji o podjęciu postępowania.

Uzasadniony był natomiast wniosek z zażalenia syndyka o uchylenie zaskarżonego orzeczenia o zasądzeniu od syndyka kosztów zastępstwa procesowego w umorzonym postępowaniu. Objęte zażaleniem orzeczenie

o zasądzeniu kosztów tego procesu od syndyka jest pozbawione podstaw. Podjęcie postępowania sądowego wszczętego w okolicznościach z art. 145 ust.1 ustawy Prawo upadłościowe, z udziałem syndyka masy upadłości nie ma takiego skutku, że adresatem wierzytelności głównych lub ubocznych z pozwu staje się syndyk. Przez ogłoszenie upadłości likwidacyjnej upadły tracił zdolność bycia stroną postępowania sądowego w sensie formalnoprawnym, ale nie przestaje być podmiotem praw

i obowiązków w sensie prawa materialnego. Wierzytelności główne i uboczne, których dotyczy proces wszczęty przeciwko upadłemu, podlegają zaspokajaniu z masy upadłości, która również po ogłoszeniu upadłości jest mieniem upadłego i która służy zaspokojeniu jego wierzycieli (art. 61 ustawy –Prawo upadłościowe), a nie wierzycieli syndyka .

Zgodnie z art.160 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe syndyk dokonuje

w sprawach dotyczących masy upadłości czynności w imieniu własnym, ale na rachunek upadłego. Na skutek procesowego podstawienia w miejsca upadłego, który był stroną pozwaną w chwili wniesienia pozwu, syndyk staje się stroną w znaczeniu formalnym, ale prowadzi postępowanie sądowe wyłącznie na rzecz upadłego. Świadczenia stanowiące przedmiot postępowania zasądzone są na rzecz lub od upadłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., III CSK 244/08, Lex nr 523687) a nie syndyka. Dlatego również koszty postępowania żądane przez powoda od upadłego w postępowaniu wszczętym przeciwko upadłemu przed ogłoszeniem jego upadłości likwidacyjnej, zawieszonym na mocy art. 174 §1 pkt 4 kpc, a następnie podjętym z udziałem syndyka i umorzonym wskutek cofnięcia pozwu, są w sprawie o wierzytelności do masy upadłości wierzytelnością uboczną wobec upadłego, nie są kosztami, które mogłyby lub powinny zostać zasądzone od syndyka. Orzeczenie w takiej sprawie o zasądzeniu kosztów procesu od syndyka, czyli również orzeczenie objęte zażaleniem Syndyka masy upadłości (...) S.A.

z siedzibą w K. w upadłości likwidacyjnej w tej sprawie, jest pozbawione podstawy materialnoprawnej, czyli bezpodstawne i powinno zostać wyeliminowane z obrotu prawnego przez jego uchylenie.

Dlatego Sąd Okręgowy, stosując zasadę art. 397 § 2 kpc i odpowiednio przepisy z art.386 §3 i 4 kpc, orzekł jak w sentencji.